

Låg miljöpåverkan från koppar

ONSDAG 23 APR 2014

Två rapporter från IVL Svenska Miljöinstitutet visar att problemen med läckage från koppartaken i Stockholm är små. Foto: IVL.

Koppar från byggnader och dagvatten når sällan Mälaren och Saltsjön i Stockholm. Det visar ny forskning från IVL Svenska Miljöinstitutet.

Stockholms bidrag av koppar via dagvatten och avloppsvatten är mycket små i jämförelse med den naturliga belastningen av koppar från Mälarens avrinningsområde. Det menar Anders Jönsson, forskare på IVL Svenska Miljöinstitutet.

– Exempelvis är läckaget från koppartaken i Stockholms stad så litet att taken inte kan sägas utgöra någon betydande källa överhuvudtaget, säger han.

De två projekten

Anders Jönsson har på uppdrag av branschorganisationen SCDA i två forskningsprojekt undersökt olika källors betydelse för belastningen av koppar till Stockholms vattenmiljö.

I det första projektet undersöktes ytvatten och bottensediment i Mälaren och Saltsjön. I det andra projektet, som genomfördes tillsammans med korrosionsforskare på KTH, studerades transporten av koppar till dagvatten från ett avrinningsområde där en bilparkering och en byggnad med koppertak finns.

– Omräknat till Stockholms kommun i helhet så utgör koppertaken en mindre källa av koppar till dagvatten än vad biltrafiken gör. Men återigen så är det viktigt att lyfta fram att dessa källor är mycket mindre än bakgrundsbelastningen från Mälarens avrinningsområde, säger Anders Jönsson.

Studien visar också att den koppar som finns i bottensedimenten inte heller är biotillgänglig, det vill säga den förekommer inte i sådana former att den lätt kan tas upp av djur och växter. Något som är en viktig aspekt att ha med vid en bedömning över hur miljöfarligt ämnet är.

Viktiga fakta att använda

De nya resultaten kan vara viktiga att använda sig av när myndigheterna tar fram styrdokument för byggnadsmaterial och infrastruktur, menar Anders Jönsson.

– Utan rätt underlag så kan tillämpningen av styrdokument som exempelvis "Kemikalieplan för Stockholm", lätt bli en "svarta listan" för material och det får konsekvenser vad gäller kostnader för byggindustrin och fastighetsägare.

Det kan även få konsekvenser för samhället i stort.

– Risken är att man i onödan byter ut koppar mot material med sämre beständighet och med mindre kända miljöeffekter.

Restriktioner saknas

Idag finns det inga restriktioner för kopparanvändning på varken EU eller nationell nivå och därför har du som byggherre eller fastighetsägare heller inte några skyldigheter. Att införa några generella restriktioner behövs därför inte, anser Anders Jönsson, vars uppfattning inte bara bygger på IVLs två rapporter utan även på ett stort antal publicerade studier runt om i världen.

– Koppar är ett av de mest undersökta ämnena när det gäller påverkan på miljön och det finns väl utvecklade metoder och verktyg för riskbedömning av koppar i vatten. Som fastighetsägare eller byggherre tycker jag att man ska utgå från att det inte är något problem. Att använda koppar som byggnadsmaterial är inte tillståndspliktig verksamhet. I mycket speciella fall kan man kontakta Miljökontoret som i sin tur får göra en riskbedömning.

Text: Micaela Nordberg (/Kontakt/Medarbetare/Redaktionen-Omvarldsbevakning/Mikaela/)

Relaterade länkar

Rapport 1: Ni, Cu, Zn, Cd and Pb in sediments in the city-centre of Stockholm, Sweden

(<http://www.ivl.se/publikationer/publikationer/nicuzncdandpbinsedimentsinthecitycentreofstockholmswedenoriginsdepositionratesandbioavailability.5.3175b46c133e617730d80005552.html>)

Rapport 2: Copper in storm water runoff from a naturally patinated copper roof and a parking space - variations in fluxes during a rainfall in Stockholm, Sweden (http://www.faktaomkoppar.se/files/cupori/Arkitektur/U4439_Cu_Storm_water_Farsta.pdf)